

PRZEWODNIK GIMNASTYCZNY

„SOKÓŁ”

DWUTYGODNIK

ORGAN ZWIĄZKU TOWARZYSTW GIMNASTYCZNYCH „SOKÓŁ”

Prenumerować
można
w Warszawie,
Nowy-Świat 40
P.K.O. Nr. 3852
oraz na pocztę
pojedyncze numery
nabywać można
w księgarniach
i kioskach Tow.
„Ruch”.

PRENUMERATA
OGÓLNA
Z DODATKIEM

	zł. gr.
Rocznie . .	7.00
Półrocznie .	3.50
Kwartalnie .	2.00
Miesięcznie .	1.10
Numer pojed.	0.50

Wychodzi w Warszawie, przy współpracy komitetu, składającego się z drułów: d-ra Ignacego Kozińskiego, E. Kubalskiego, d-ra Aleksandra Małaczyńskiego, inż. Mikołaja Maksysia, Henryka Niedźwieckiego, Tadeusza Powidzkiego, St. Rowińskiego, inż. Michała Terecha, d-ra Marjana Wolańczyka, Antoniego Wolskiego.

Artykułów nie zamieszczonych nie zwraca się.

TREŚĆ NUMERU: Echa pozłotowe. — Błogosławieństwo Papieża dla Sokolstwa. — Podziękowanie. — Opinie cudzoziemców o Zlocie w Poznaniu. — Ze Zw. Tow. Gimnastycznych we Francji. — Kurs narciarski. — Z życia Sokoła. — Z życia sportowego w kraju i zagranicą. — Bibliografia.

ECHA POZŁOTOWE.

W „Wychowaniu Fizycznym“ Naczelny Wizytator Wych. Fizycznego przy Ministerstwie Oświaty, p. Walery Sikorski, zamieszcza b. pochlebne dla Sokolstwa Sprawozdanie ze zlotu naszego w Poznaniu, wyrażając jednak pewne zastrzeżenia, co do celowości wspólnych ćwiczeń wolnych na zlotach. Wyjaśnieniem tych zastrzeżeń Sz. Autora, zajął się „Sokół na Śląsku“ w artykule dha Zontka, który to artykuł, jako dokładnie przedstawiający poglądy Sokolstwa w tej sprawie, w całości poniżej przedrukujemy.

Oto, co pisze p. W. Sikorski:

„W czasie od 27 czerwca do 1 lipca b. r. odbył się w Poznaniu Zlot Sokolstwa Polskiego z udziałem Związków współzrzeszonych w Związku Sokolstwa Słowiańskiego, oraz reprezentacji Międzynarodowej Federacji Gimnastycznej. Zlot ten był wspólną manifestacją nie tylko Sokolstwa, lecz zarazem manifestacją narodową, zarówno podczas pochodu, jak i występów ćwiczących szeregów. Na ćwiczenia te złożyły się zawody lekkoatletyczne niższego i wyższego stopnia dla drułów i druhen, zawody lekkoatletyczne, w grach, w strzelaniu, zawody pływackie i kolarskie. Zawody te świadczą wymownie o wszechstronności ćwiczeń cielesnych w Sokolstwie.

Odmienne nieco przedstawia się sprawa z masowymi występami Sokolstwa, na które złożyły się wspólne ćwiczenia wolne dla drułów i druhen, ćwiczenia karabinem, maczugami, lancami i wywijałem. Ćwiczenia te — jakkolwiek dla oka widzów zawsze barwne i efektowne, nie powinny budzić wrażenia, że są treścią pracy w Sokolstwie i nie powinny zaciemniać wytycznych we współczesnych dążnościach tak poważnej organizacji. Ćwiczenia

te bowiem wymagają dłuższych przygotowań dla efektów czysto zewnętrznych, gdy Sokolstwo ma przed sobą wiele zadań o głębszym i szerszym znaczeniu. Oby ten głos życzliwej krytyki zwrócił uwagę na konieczność rewizji tradycyjnego doboru ćwiczeń zlotowych, tem bardziej, że już przed wojną Związek Sokoli zastosował szczęśliwie inną formę zlotu („Zlot doraźny“). Pomysł ten spotkał się wówczas z wielkim zainteresowaniem ze strony szerokich warstw społeczeństwa i pozostawił niezatar-te wspomnienia u biorących w nim czynny udział. Słowa te podajemy pod krytyczną rozważkę władz sokolich, wykazujących stale wiele sprężystości i bardzo wiele zmysłu organizacyjnego“.

O ile autor stwierdza — odpowiada dh. Zontek, — że Zlot ten był wspaniałą manifestacją nie tylko Sokolstwa, lecz i narodową, że przeprowadzone zawody świadczą wymownie o wszechstronności ćwiczeń cielesnych w Sokolstwie, nie może pogodzić się z masowymi występami i jak twierdzi, „nie powinny budzić wrażenia, że są treścią pracy w Sokolstwie i nie powinny zaciemniać wytycznych we współczesnych dążnościach tak poważnej organizacji“.

Tak, przyznać trzeba autorowi jasno ujętą treść ćwiczeń masowych, gdyż nie stanowią one, ani nigdy nie stanowiły jako takie, całokształtu pracy Sokolstwa. Jednak jest pewne ale, którego zdaje się, bystre oko autora jako fachowca nie zauważyło względnie zauważywszy, pobieżnie zlekceważyło.

Wspólne ćwiczenia Sokolów przede wszystkim nasunąć musiały każdemu obserwatorowi, obywateli ze Złotami Sokolstwa, nowy przejaw układu ćwiczeń i ich przeprowadzenia, aczkolwiek były dostosowane do taktu muzyki.

Przedewszystkiem ćwiczenia te stanowiły jedną ciągłą całość, w której każdy następny ruch wypływał z poprzedniego, innemi słowy całość ćwiczeń stanowiła pewną formę, która nadaje kierunek wytyczny w wychowaniu fizycznym. — Wykonane ćwiczenia wolne nie przedstawiały nic innego jak zwyczaj. tok lekcyjny. Czyż nauczyciel wych. fizyczn w szkole przygotowawszy z młodzieżą lekcję popisową, nie będzie się starał o ujęcie tej lekcji barwne, obliczone na budzenie wrażenia efektu na widzach? To samo jest i w tym wypadku. A zatem mojem zdaniem, odwoływanie się do konieczności **rewizji tradycyjnego doboru ćwiczeń złotych** nie jest już na miejscu, gdyż rewizja ta już nastąpiła i jesteśmy o wiele dalej wprzód, niż to nas z boku obserwujący przypuszczają.

Co do Złotów doraźnych, o których autor wspomina, nazywając je **inną formą**, to powiedzieć muszę, przechodząc nie jeden taki Złot, że same występy masowe Sokolstwa z ćwiczeniami wolnymi na tych złotych, a których świadkiem była publiczność, niczem nie różniły się od popisów na Zwyczajnych Złotach, jak tylko tem, że układ ćwiczeń obrazowych był łatwiejszy, mniej skomplikowany, nie wymagający skupienia pamięciowego, lecz również obliczony był na barwny efekt. Że tak było, każdy z starej wiary sokołej przyznać to musi. Nowością w złotych doraźnych były ćwiczenia polowe, które nie były obliczone dla publiczności i było to naśladownictwo wojska bez broni, co zresztą i dzisiaj się powtarza we wszystkich organizacjach półwojskowych.

Zresztą, abstrahując nawet od powyższych ćwiczeń masowych, śmiem się zapytać, czemuż był występ oddziału sokołego na Olimpiadzie w Amsterdamie, i jaka różnica ćwiczeń była między lekcją olimpijską a pokazem na zlocie. Czyż, pokazując naszą lekcję sokołą wobec całego świata gimnastycznego i sportowego, nie była ona ułożoną na wzbudzenie barwnego efektu, a różniła się tylko jeszcze trudniejszymi elementami danych ruchów i przedstawiała całość lekcji z przyrządami w grupie drugiej i dziewiątej, gdy tymczasem pokaz złoto-

wy wyodrębnił przyrządy, dając je jako oddzielny punkt.

Autor, streszczając swe sprawozdanie, opuścił jeden z ważnych punktów zlotu, a mianowicie alegoryczny obraz „Zaślubin Wisły z Bałtykiem”, w którym **mieści się duchowa treść życia sokołowego i stanowi nierozzerwalną całość wytycznych dążeń sokołstwa**. Tę treść życia sokołowego ujął znakomicie w artykule „Alegoryczny obraz Wisły” w swym artykule „Po rewji w Poznaniu” w „Rozkazach i Wskazówkach” lwowskich (Nr. 9) dh Dr. Wolańczyk.

Słusznie podnosi właśnie dh Wolańczyk, że złot sokołstwa musi nosić charakter całości pracy organizacji sokołowej, a która nie streszcza się tylko w wychowaniu fizycznym, lecz również duchowem, a więc w krzewieniu kultury duchowo-narodowej. Tak, jak Wisła łączyła licznie rozrzucone plemiona słowiańskie w jedną całość, dążąc do spełnienia swej treści istnienia, to jest biegnąc w kierunku morza, tak obraz „Wisły” miał wskazać, że Sokolstwo łączy cały naród w jeden wielki obóz, który poza swem wyrobieniem fizycznym uświadomiony pod względem narodowym i państwowo-twórczym, jest tym wałem na granicach państwa, o którego ściany rozbijają się w puch wszelkie najśmielsze zakusy wrogów naszej państwowości. Kraj, który opasany jest wstęgą Wisły z wszystkimi jej dopływami, oraz jej celem Bałtykiem, był, jest i będzie polskim, a my ziomkowie tej ziemi, czy to w chacie pod słomianą strzechą, czy w pałacu pańskim, czy też w głębiach jej pracujący lub też osmalani od ognia hut i maszyn, bronić Jej i strzedz będziemy i ani pędzi z niej odebrać nie pozwolimy. Taka jest treść „Wisły”, to znaczenie miała na Zlocie. Jeśli w tym duchu będziemy patrzeć i dążyć w przyszłość, to z pewnością nigdy nie zatracimy tego charakteru organizacji jaki dotąd posiadaliśmy.”

Jako uzupełnienie wyjaśnień dha Zontka, może służyć artykuł dha Terecha „O Złotach Sokolich”, zamieszczony w Nr-ze 13 naszego pisma z dn. 1-go lipca 1929 r.

BŁOGOSŁAWIEŃSTWO PAPIEŻA DLA SOKOLSTWA.

Z okazji Jubileuszu 50-letniego Kapłaństwa Ojca Św. Piusa XI Związek Sokolstwa wysłał depeszę hołdowniczą. Obecnie druh prezes Adam Zamoyski otrzymał telegram następujący z Watykanu:

„Przyjmując uczucia przywiązania Związku So-

kolstwa Polskiego, Ojciec Święty dziękuje i udziela członkom Sokolstwa i ich rodzinom błogosławieństwo Apostolskie”.

(—) KARDYNAŁ GASPARRI.

PODZIĘKOWANIE.

Prezes Związku druh Adam Zamoyski otrzymał od Czechosłowackiego Związku Sokolowego następujące podziękowanie:

Przezacny Druhu!

Przewodnictwo Związku Czechosłowackiego Sokolstwa ma zaszczyt i miły obowiązek podziękować Tobie jaknajserdeczniej za Twoje piękne przemówienie, jakie byłeś łaskaw uprzejmie wygłosić

w czasie uroczystego przemianowania 28 pułku piechoty, pułkiem Tyrsa i Füegnera, a także za Twój osobisty udział we wszystkich uroczystościach, którym rzeczywiście nas zaszczyciłeś.

Dziękujemy Ci jak najserdeczniej, i prosimy, abyś to nasze podziękowanie zechciał łaskawie przyjąć.

Na zdar!

(—) PELIKAN.

(—) F. MASEK.

Opinie cudzoziemców o Złocie w Poznaniu.

W numerze październikowym czasopisma „L'Education physique et Sportive Feminine“ p. Duranson, wiceprezes Związku Gimnastycznego kobiet we Francji, opisuje swe wrażenia ze zlotu naszego w Poznaniu. Podajemy poniżej niektóre ustępy opisu w tłumaczeniu.

„Polska posiada około 80.000 sokołów i 30.000 sokolic. Ten zespół, — należałoby powiedzieć — ta armja, gdyż tak silnie jest w niej przestrzegania karność, pod względem piękności zwartych mas ustępuje wprawdzie swym sąsiadom i współtowarzyszom z Czechosłowacji, niemniej przeto jej wygląd, pokazy, defilady, — słowem wszystkie jej występy są prawdziwie imponujące.

Pokazy zręczności i siły, jakie oglądaliśmy na zlocie w wykonaniu 2.000 sokolic i 4.000 sokołów sprawiają przez swą dokładność wykonania wielkie wrażenie. W ćwiczeniach wspólnych wszystko, włącznie do ubrania, które jest skromne, lecz wdzięczne, pulsowało tem poczuciem wielkiej siły, jaka przebiega zawsze w ruchach dużych zespołów, szczególnie przy jednolitem ich ubiorze. Ta jednolitość ubiorów jak również karność podczas ćwiczeń i wogóle w całym zachowaniu cechują wszystkie związki gimnastyczne słowiańskie i dają znakomite wyniki. Pamiętajmy o tem we Francji.

Zachowanie się Sokołów i Sokolic jest, jak wiadomo, bez zarzutu zarówno podczas pochodów i ćwiczeń, jak na boisku i na ulicy. Publiczność, a szczególnie publiczność cudzoziemska, notuje to z wielkiem uznaniem.

Wieczorami na obszernej arenie wystawowej, przed oczami 50 do 60.000 widzów odbywało się przedstawienie treści patryjotycznej: „Zaślubiny Wisły z Bałtykiem“, w którym brało udział zgóra 1.500 wykonawców.

To przedstawienie, rozwijając przed oczami widzów bogactwo kostjumów i dekoracji, nasuwające myśl o baice z Tysiącą i Jedną Nocą, nie polegało na żywych jedynie obrazach, lecz zawierało

szereg racjonalnie obmyślanych według ściśle określonego planu ruchów, ze współudziałem orkiestry, złożonej ze 100 osób. Dając głównie wrażenia wzrokowe, te wieczorne pokazy ani co do swej piękności ani pod względem ćwiczebnym nie ustępowały pokazom dziennym.

Osiągnięcie takich wyników jest tem godniejsze uwagi, że dokonane zostało przez Naród, który dopiero przed dziesięciu laty odzyskał swe miejsce wśród narodów wolnych i niezależnych. — Że Polska, w trzech czwartych zniszczona przez dwie wojny, mogła się tak szybko podnieść pod względem gospodarczym, jak na to wskazuje wspaniała Wystawa Poznańska, urządzona dla uczczenia dziesiątej rocznicy odzyskania niepodległości a przedstawiająca nieoczekiwany, niewiarogodny wprost obraz pracy i wysiłków Rządu i Narodu od czasu odbudowy państwa — to graniczy z cudem.

Lecz że mimo tej uporczywej pracy Polska zdołała ponadto skupić te liczne szeregi Sokołów i Sokolic, które po za swymi codziennymi zajęciami narzuciły sobie dobrowolnie jeszcze inną pracę, jakiej wymaga wyćwiczenie fizyczne z tak wspaniałymi wynikami, jakie stwierdziliśmy podczas zlotu — to zasługuje na szacunek.

I ten szacunek wyrażamy Narodowi Polskiemu, a to tem chętniej, że jest On związany z naszym Narodem odwiecznymi więzami przyjaźni.

Czytając te wielce pochlebne dla nas słowa, nie wbijamy się zbyt w dumę. Zrobiliśmy, być może, dość dużo w kierunku rozwoju i udoskonalenia naszej organizacji sokolej, lecz musimy sobie zdać sprawę, że daleko nam jeszcze do tej doskonałości, jaką oczyma przyjaźni i życzliwości widzi w nas p. Duranson. Niech jednak jego przychylne o nas zdanie pobudza nas do tem większych starań i wysiłków, abyśmy mogli jaknajprędzej zdanie to w poczuciu własnem całkowicie usprawiedliwić.

let'a, prezesa tego Związku, z chwilą wygaśnięcia jego mandatu, co nastąpi w listopadzie 1930 roku.

Jako powód swego ustąpienia p. Cazalet podaje brak zupełnej jedności w Zarządzie Związku, wyrażający się w tem, że niektórzy członkowie Zarządu uważają się nie za mandatariuszów Związku, jako całości, lecz za delegatów poszczególnych dzielnic Francji. Powzięta w maju r. b. w Orleanie uchwała Zarządu, obowiązująca wszystkich jego członków do lojalnego poddania się decyzjom większości i do unikania wszelkich manifestacji, mogących osłabić autorytet Zarządu Związku, nie była przez nich jakoby ściśle przestrzegana, wobec czego p. Cazalet uważa, że godność jego nakazuje mu zrzec się piastowanego od lat 34 mandatu prezesa.

Wstrzymując się od wszelkich komentarzy, wyrażamy nadzieję, że sprawy w Zarządzie Związku T-w Gimn. we Francji ułożą się jednak w sposób, który nie tylko przywróci Związkowi niezbędną jednolitość w Zarządzie lecz i skłoni p. Cazalet'a do cofnięcia swej decyzji.

Kurs narciarski.

W czasie od 26 grudnia 1929 r. do 4 stycznia 1930 r. odbędzie się w Zakopanem kurs narciarski z następującym programem:

1. Wstępny kurs 5 dni.
2. Zawodniczy 5 dni (biegi, skoki, bieg zjazdowy).

Koszta utrzymania około 5 zł. dziennie. Zgłoszenia do 5 grudnia (ostateczny termin 15 grudnia 1929 r.) z zadatkiem po 2 zł. od osoby, w przeciwnym razie nie ręczy się za kwatery w cenie ulgowej.

Instruktorzy: Dhowie Wilczyński, Krzeptowski Andrzej, Kwapien i inni.

Kto chce wypożyczyć narty (opłata 1 zł. dziennie) winien zawiadomić o tem w zgłoszeniu i przesłać zaliczkę 2 zł.

Zgłoszenia wysyłać należy do gniazda w Zakopanem. Tow. Gimn. „Sokół“ Zakopane.

A. Krzeptowski

Kier. Oddz. narciarskiego.

J. Fazanowicz.

Naczelnik Związku.

Ze Związku Tow. Gimnastycznych we Francji.

Październikowy numer czasopisma „Le Gymnaste“, oficjalnego organu Związku Towarzystw

Gimnastycznych we Francji, przynosi wiadomość o zamierzonym ustąpieniu p. Charles Caza-

Z ŻYCIA SOKOŁA

Ś. P. PAWEŁ GUERRE.

W dn. 8 września 1929, zmarł w 60 roku życia ś. p. Paweł Guerre, generalny dyrektor Kompanji kopalnianej Courrieres.

Zmarły w czasie wojny, jako podpułkownik, odznaczony krzyżem walecznych w r. 1916 został oficerem legji honorowej w 1923 r.

W ciągu 28 lat praktyki przemysłowej w charakterze głównego inżyniera, generalnego dyrektora T-wa kopal. Courrières, starał się zawsze o polepszenie warunków pracy dla górników. W stosunku do górników Polaków ś. p. dyr. Paweł Guerre wykazywał wielką życzliwość.

Za jego życzliwość w stosunku do Polaków, za szczere popieranie polskiego życia organizacyjnego i oświatowego, ś. p. Guerre odznaczony został orderem „Polonia Restituta”. Związek Sokolstwa Polskiego za przychyłność i pomoc Sokolstwu we Francji nadał mu Zaszczytną Odznakę Sokola.

Na trumnie Zmarłego złożono ogółem 52 wieńce, w tem wieńiec Konsulatu R. P. z Lille i wieńiec Dzielnicy VII Sok. Pol. we Francji.

Dzielnica VII Sok. Pol. we Francji brała udział w pogrzebie ze sztandarami, mianowicie z gniazd: Noylless, Lens, Harnes, Montigny en - Gohelle, Billy - Montigny, Sallaumines, Lens I-sze i sztandar Dzielnicowy. Za sztandarami kroczyło 25 druhow umundurowanych z prezesem Dzielnicy dh. Szalkowskim na czele i członkami Przewodnictwa Dzielnicy VII. Innych polskich sztandarów było 7, w tem sztandar byłych wojskowych z Noyelles i Harcerzy z Harnes. Na czele pochodu żałobnego kroczyli Sokoli.

Ś. P. PIOTR WASAGA.

We wtorek dnia 29-go października, zasnął w Bogu po ciężkich cierpieniach ś. p. Piotr Wasaga, prezes gniazda Sokolego w Michalu, w wieku lat 42.

Zmarły pochodził z Małopolski, osiadł w Michalu, a że sokołem był od swej młodości to też zaraz wstąpił do „Sokoła” II na Chełmińskim Przedmieściu. Przed 2-ma laty za jego usilnym stara-

niem powstało gniazdo „Sokole w Michalu.

Ś. p. Piotr Wasaga był tym, który podtrzymywał w gnieździe ducha sokolego, lecz nestety nie znalazł pomocników, a sam zaś nie mając nikogo do pomocy, sterany chorobą nie mógł tak działać jak by tego sobie życzył.

Pogrzeb ś. p. Piotra Wasaga odbył się w czwartek dnia 31-go października b. r. Kondukt żałobny prowadził ks. Kaszewski. Na pogrzebie byli obecni prezes okręgu III, senior Sokolstwa dh. Goncerzewicz, prezes hon. gniazda II dh. Tadeusz Degórski, wiceprezes d h. Wacław Kownacki i inni.

K.

LUBLIN — RADA OKRĘGOWA.

W dniu 21 października 1929 r. w Lublinie zebrali się delegaci Gniazd, znajdujących się na terenie Okręgu Lubel. na posiedzenie Rady Okręgowej. Zgodnie z listą obecności w posiedzeniu przyjęło udział uprawnionych do głosowania 30 osób, które reprezentowały 9 Gniazd z ogólnej liczby 19 Gniazd czynnych w Okręgu. Posiedzenie Rady Okręgowej otworzył prezes Okręgu Lub. dh. Feliks Moskalewski, powitaniem przybyłego na posiedzenie prezesa Dzielnicy Mazowieckiej dha Br. Korewy i wszystkich delegatów. Następnie na wniosek przewodniczącego d-ha Fel. Moskalewskiego, zebrani uczcili przez powstanie pamięć zmarłych w okresie sprawozdawczym druhen i druhow i oddali hołd pamięci króla Jana Sobieskiego w 300-letnią rocznicę jego śmierci i Kazimierza Pułaskiego w 150 rocznicę bohaterskiego zgonu.

Po uchwaleniu porządku obrad i odczytaniu protokołu z ostatniego posiedzenia Rady Okręgowej, który został przyjęty w całości bez dyskusji, Rada Okręgowa wysłuchała składanych przez prezesów i naczelników sprawozdań z działalności.

Większość gniazd Okręgu Lub. rozwija się pomyślnie i posiada dodatnie warunki pracy, pomimo bardzo nikłego poparcia ze strony władz tak ogólnie - państwowych, jak wojskowych i samorządowych. Zarządy gniazd stoją poważnie na wysokości zadania i czujnie dbają o byt i rozwój

gniazd, odczuwa się brak wykwalifikowanych instruktorów, sal gimnastycznych i przyrządów ćwiczebnych. Celem usunięcia braków, związanych z nieposiadaniem sal do ćwiczeń i zebrani kulturalno-oświatowych, zarządy kilku gniazd, przystąpiły do zbierania funduszy na budowę własnych sokołni. Tu na pierwszym miejscu należy, z całym uznaniem, wymienić zarząd gniazda Hrubieszów, który dzięki niestrudżonym zabiegom i wysiłkom prezesa gniazda, dha Jana Pawłowicza, już w niedalekiej przyszłości stanie się posiadaczem własnej wzorowej sokołni, która niewątpliwie będzie ostoją myśli i ducha polskiego na nadbużańskich kresach.

Na Zlot w Poznaniu, Okręg Lubelski wysłał 679 druhen i druhow.

Drużyny Okręgu Lub. za dobrą postawę, karne wykonanie rozkazów, uzyskały uznanie Przewodnictwa Związku.

W dalszym wypełnieniu porządku obrad, przewodniczący zakomunikował Radzie Okręgowej decyzję Przewodnictwa Związku o utworzeniu zgodnie z wnioskiem Rady Okręgu Lubel. z dnia 14-go kwietnia r. b. samodzielnego Okręgu Zamojskiego, w którego skład wejdą Gniazda: Biłgoraj, Hrubieszów, Łaszczów, Szczepieszyn, Tomaszów Lubelski, Zamość, Zwierzyniec n/Wieprzem. Zorganizowanie tego nowego Okręgu ma być dokonane do dnia 1 stycznia 1930 r. i w tym celu wyznaczony został dzień 1 grudnia 1929 r. na zjazd delegatów wymienionych gniazd w Zamościu, gdzie dokonany zostanie wybór władz nowego Okręgu.

Po zakomunikowaniu decyzji powyższej, prezes Okręgu Lub. dh. Feliks Moskalewski, podziękował Zarządom Gniazd, wchodzących w skład Okręgu Zamojskiego, za dotychczasową uczciwą, ofiarną i karną współpracę i złożył życzenia dalszej owocnej pracy na terenie nowego samodzielnego Okręgu. Jednocześnie wezwał Zarządy tych Gniazd do jak najsprawniejszego i jak najliczniejszego obesłania Zlotu Okręgowego, który odbędzie się w Lublinie w pierwszej połowie 1930 r., a który równocześnie będzie uświetnieniem 25-letniej rocznicy powstania Gniazda „Lublin”.

Rada Okręgowa uchwaliła przyjąć udział w Zlocie Okręgu Lubelskiego przez wszystkie gniazda, należące obecnie do tego Okręgu.

WARSZAWA.

ZAWODY GIMNASTYCZNE.

Na posiedzeniu Przewodnictwa Okręgu Warszawskiego w dniu 6 listopada uchwalono przeprowadzić zawody gimnastyczne w stopniu wyższym dla druhow.

W skład konkurencji zawodniczych wchodzi obowiązkowo: skok przez konia wzdłuż (110 cm. wysoki), przed koniem poprzeczka na wysokości 160 cm., odbicie z mostka 10 cm.

Wspinanie po linie 5 metrów na czas, z pozycji siedzącej o nogach prostych rozkrocznie, lina wewnątrz nóg, chwyt na wysokości 1-go metra nad ziemią. Zawody te odbędą się w lutym roku 1930 w Warszawie.

ZAWODY GNIAZDA VIII Z HARCERZAMI.

Zawody drużyny sokolej gniazda VIII z 55 drużyna harcerska rozpoczęły się dnia 19 października o godzinie 15 m. 30 na boisku Sokoła, gdzie odbyły się konkurencje w rzucie kulą, skoku w dal i w wyż z wynikiem dnia: Sokół — 35 i pół punk. Harcerze — 27 i pół punk. Dnia 20/X. o godz. 10 m. 30 na boisku harcerzy: rzut dyskiem, bieg 60 m. 100 m., sztafeta 4x100 m. z wynikiem: Sokół — 42 punkty Harcerze — 39 punktów. Ogólny wynik zawodów: Sokół — 77 i pół p. Harcerze — 66 i pół p. Skład Sokolej komisji sedzów był następujący: dh. Noskiewicz (jun.) dh. Debski, dh. Szczepkowski. Harcerska kom. sedzów składała się: Kuźna, Woitówiczy. Krotkieski. Zawody prowadził dh. naczelnik gniazda VIII Karczewski. W wyniku zawodów gniazdo VIII otrzymało od harcerzy dyplom uznania.

ZAWODY LEKKOATLETYCZNE MŁODZIEŻY GNIAZDA II I IV.

Dnia 27 października odbyły się na Dynasach zawody lekkoatletyczne młodzieży między gniazdem II i IV przynosząc zwycięstwo Gniazdu IV w stosunku 46:44 punktów.

W poszczególnych konkurencjach wyróżnili się:

w pchnięciu kulą: I — Jarocki Zb. (II) 11.50; II — Szcześniak Fr. (IV) 9.58, III — Sapiński Cz. (II) 9.37;

w rzucie dyskiem: I — Sapiński Zb. (II) 30.44, II — Jarocki Zb. (II) 27.72, III — Hornung Zb. (IV) 27.18;

w skoku w dal: I — Ciszewski Zdz. (IV) 4.88, II — Ciszewski J. (IV) 4.75, III — Szcześniak Fr. (IV) 4.70;

w skoku w wyż: I — Zieliński J. (II) 134 cm., II — Jarocki Zb. (II) 134 cm., III — Szcześniak Fr. (IV) 129 cm.;

w biegu 60 m.: I — Ciszewski Zdz. (IV) 8.1, II — Bęczysty Jan (II) 8.3, III — Szcześniak Fr. (IV);

w biegu 800 m.: I — Szcześniak Fr. (IV) 2.33.9, II — Ciszewski J. (IV) 2.36.8, III — Sapiński Cz. (II).

Na wyróżnienie zasługują z Gniazda IV wszechstronny Szcześniak Fr. oraz bracia Ciszewscy, a z Gniazda II — Sapiński i Jarocki.

RADOM.

OBCHÓD KOŚCIUSZKI.

W dniu 31. X. r. b. radomskie gniazdo „Sokoła“ uczciło pamięć Tadeusza Kościuszki skromnym obchodem w sali gimn. Męsk. Sem. Naucz. Obchód zagał vice-prezes Gniazda, drużyny zaś: żeńska i męska wykonały sprawnie obrazy poznańskie i budowanie piramid oraz bardzo efektownie trudne ćwiczenia na poręczach. Krótkie przemówienie na temat związany z ochodem wypowiedział druż red. Cybulski.

Obchód zakończono chóralnym odśpiewaniem Hymnu Sokolego oraz 3-krotnym okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej.

SOKOŁÓW.

SUKCESY SPORTOWE SOKOŁA.

W dniu 22 września w Sokółowie Podlaskim odbyły się zawody sportowe powiatu sokółowskiego. Do zawodów stanęły organizacje: Tow. Sokół, Harcerze, Policja Państwowa, Sirzelec, Związek Podoficerów Rezerwy i Związki Młodzieży Wiejskiej.

W poszczególnych konkurencjach „Sokół“ zdobył następujące nagrody:

W trójbój nagrody zdobyli druhowie. I-szą Ed. Budzyński II-ga Aleksander Saczyk.

W biegu kolarskim na 20 klm. nagrody zdobyli druhowie I-szą Jan Banaszkiewicz. II-gą Jan Piećko, III-cią Alf. Sienkiewicz i V-tą Zygmunt Zawistowski.

W strzelaniu dla mężczyzn II-gą zdobył druż Stanisław Spaltabaka, w zespole drużynowym Sokół zajął II-gie miejsce.

W strzelaniu dla kobiet zdobyły nagrody dr-ny I-sza Marja Powierzanka, II-gą Marja Wudarska.

Sekcja piłki nożnej urządziła w miesiącu wrześniu dwa mecze „Sokół“ — Gwiazda wynik: 8:2 i 10:3.

W dniu 3 października na zawodach w strzelaniu Województwa Lubelskiego druż Stanisław Spaltabaka zdobył II-gą nagrodę.

UNISŁAW. — ZAŁOŻENIE ODDZIAŁU SOKOLIC.

Oddział Sokolic przy Tow. Gim. „Sokół“ w Unisławiu zwołał w niedzielę dnia 10 listopada pierwsze zebranie druhen celem założenia własnego Oddziału Sokolic.

Zebranie zagał wiceprezes drh. Borowczyk witając serdecznie drużny z Grudziądza — przewod. Dzielnicowego Wydziału Sokolic drh. dr. Majowa, prezeskę „Sokoła“ Żeńskiego drh. Kaczmarkównę, oraz kilka druhen ćwiczących z Grudziądza.

Drh. Majowa wygłosiła referat o zadaniu, celach i obowiązkach druhen, względem organizacyj i Ojczyzny podkreślając, że sokolica polska powinna być wzorem kobiety polki, patrijotki. poczem prezeska gniazda żeńskiego z Grudziądza drh. Kaczmarkówna zaznajomiła zebrane drużny z regulaminem oddziału Sokolic tłumaczyć w sposób jasny jakie obowiązki ciążą będą na wybranym Wydziale Sokolic.

Do Wydziału weszły drużny Szmidtowa jako przewodnicząca, zastępczyni drużna Onakowa, naczelniczka drużna Woitowiczowa Józefa, sekretarka drużna Rogatka, jej zastępczyni drużna Grochalówna, skarbniczka drużna Kosmowska, a jako dalsze członkowie Wydziału drużny Bączetowa i Klonowska.

Zaraz po zebraniu odbył się pokaz gimnastyczny druhen Sokoła żeńskiego z Grudziądza, na którym przeprowadzono lekcje wzorową, oraz obrazy zlotowe.

Tego samego dnia o godz. 11-ej w mieszkaniu drh. Koledzin odbyło się zebranie Wydziału Sokolic z Chełmży, na którym również była Przewod. Dz. w. s. drh. Majowa oraz prezeska Kaczmarkówna: tam służyły rada i wskazówki, oraz zapoznały drużny

z Wydziału Sokolic z regulaminem.

Wydział Sokolic w Chełmży składa się z następujących druhen: przewodnicząca druha Kolenzina zastępczyni przewod. drh. Gogowa, naczelniczka drh. Stetkiewiczówna, sekretarka drh. Katlewska, skarbniczka drh. Hrodkowska.

Oddział Sokolic liczy 22 druhy, z których ćwiczących jest 18. Dzięki wytrwałej pracy Wydziału rozwija się Oddział Sokolic bardzo dobrze.

POLSKA UNJA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO WE FRANCJI.

W dn. 6 października 1929 r. odbyło się w sekretarjacie Dziel. VII we Francji, w Lens, zebranie mające na celu porozumienie się głównych polskich organizacji gimnastyczno - sportowych w sprawie utworzenia wielkiej polskiej Unji wychowania fizycznego we Francji.

Obecni byli na zebraniu, członkowie Przewodnictwa Dzielnicy VII: prezes dh Szalkowski, zast. sekr. dh. red. Kowel, skarbnik dh. Kitchke i naczelnik dh. Woźniak oraz członkowie zarządu Pol. Zw. Piłki Nożnej we Francji: prezes Domagalski, sekr. Zboralski i skarb. Musielak St.

Po obszernej i treściwej dyskusji, w której brali udział wszyscy zebrani, uchwalono następujące rezolucje:

Zebrani na konferencji w Lens w dniu 6-go października 1929 r. przedstawiciele głównych zarządów polskich organizacji wychowania fizycznego we Francji, a mianowicie: Dzielnicy VII-ej Zw. Sokolstwa Polskiego we Francji i Polskiego Zw. Piłki Nożnej we Francji, uważają, że połączenie wszystkich polskich organizacji wychowania fizycznego we Francji w jedną Unję Polskich Związków Wychowania Fizycznego, jest konieczne i wskazane dla dobra młodzieży polskiej na wychodźstwie.

Zebrani zasadniczo myśl połączenia wysiłków odpowiedniego wychowania gimnastycznego i sportowego przyjmują: ustalenie szczegółów połączenia, statutu i t. p. pozostawia się dalszym zebraniom zarządów, których uchwały przedłożone zostaną walnym Zjazdom poszczególnych organizacji do zaaprobowania. Przyszłe zebranie zarządów odbędzie się w dniu 1-go listopada b. r. o godz. 10-tej w Lens, w se-

retarjacie Dzielnicy VII. Na zebranie to zaprasza się wszystkie zarządy organizacji, mających na celu wychowanie fizyczne młodzieży polskiej we Francji.

Pragnąc już obecnie dać wyraz dążeniu do współpracy, zebrani postanawiają urządzić wielkie polskie święto gimnastyczno-sportowe na wychodźstwie. Święto to powinno się odbyć najpóźniej w czerwcu roku 1930.

Zebrani wzywają wszystkie organizacje i pojedyncze tow. gimnastyczno - sportowe do połączenia się do dążeń połączenia wszystkich organizacji w jedną wielką Polską Unję Wychowania Fizycznego we Francji. Zebrani uważają, że dla najlepszego rozwoju ruchu gimnastycz. i sport. na wychodźstwie, konieczne jest posiadanie własnych polskich boisk sportowych przynajmniej w głównych ośrodkach wychodźczych; zebrani apelują przeto do przedstawicieli władz polskich we Francji, by przy tworzeniu boisk udzieliły pomocy, tak, żeby zamierzone pierwsze wspólne święto gimn.-sport. mogło się już odbyć na własnym polskim boisku.

40 ROCZNICA GNIAZDA BERLIN I.

W niedzielę, dnia 27 października b. r. odbył się dobrze udany obchód 40 rocznicy gniazda sokolego Berlin I.

Część pierwszą, od godz. 5 — 7 wypełniły koncert i tańce. O godz. 7-mej rozpoczęła się część urzędowa. Sala Alhambra była dobrze zapełniona, kiedy prezes gniazda, otoczony zarządem i delegatami poszczególnych organizacji, zagał uroczystość święta sokolego, witając wszystkich przybyłych gości, delegatów i drużyny. Następnie przy dźwiękach „Bracia Rocznicą“ wprowadzono 14 sztandarów towarzystw berlińskich a przy dźwiękach „Ospały i gnuśny“ sztandar gniazda.

W obliczu sztandarów prezes Ochendal wskazuje w krótkiej przemowie wstępnej na ważność dnia dla sokolstwa berlińskiego i po kolei przedstawia delegatów. W obliczu tych samych sztandarów p. Walkowska apelem wierszowym zwraca się do wszystkich, dobrze wywiązując się z zadania.

Sprawozdanie sekretarza drh. Poznania, dobrze ilustrowało działalność 40-to letnią gniazda.

*

Jest to dodatnim objawem, świadczącym chlubnie o wspólności dążeń w narodzie naszym, iż każde wydarzenie ważniejsze, jakie miało miejsce w kraju macierzystym, głośnym echem odzywało się po wszystkich zakątkach świata, gdziekolwiek biły serca polskie. Gdy więc wyleciał Sokół nadpełtwiański, ptak szlachetny, bystry, krzepki i tężny z karpackich szczytów i w roku 1884 osiadł na urodzajnych ziemiach kujawskich, a w roku 1886 nie szarych nadwarciańskich równinach, nie dziw, że skromne gro- no chętnych rodaków w styczniu 1889 r. usłało gniazdo szarej ptaszynie, pierwsze na obczyźnie, i to w stolicy Niemiec, w Berlinie.

Pierwszy zarząd gniazda tworzyli dr. Seweryn Robiński prezes, druhowie Augustyn Czarnowski naczelnik, Wacław Brzeski sekretarz i Jan Samolewski, skarbnik. Bez jakichkolwiek zasobów finansowych zabrano się do pracy. Nawiazano łączność z Czechami, wystarano się o salę do ćwiczeń i zaczęto uprawiać gimnastykę. Celem przyswojenia ćwiczącym fachowej terminologii polskiej, sprowadzono podręczniki i pisma „Sokoła“ małopolskiego, „Przewodnik Gimnastyczny“ ze Lwowa, gdzie już życie sokole pełnem tętnem biło.

Rozwinięto żywą agitację wśród rodaków, zamieszkałych w Niemczech, a członkowie dzisiejszego Jubilat — „Sokoła“ berlińskiego — pomagali przy zakładaniu gniazd powstających na zachodzie Niemiec. Druhowie tej miary jak M. Schmack, Schmidt, Morgenstern, Czarnowski, Fyrst, Okoniewski, Józef Gutsche, Piekarski, Kusterko, Julian Lange, Jan i Józef Ciastowcy, Wojciech Sanok, Andrzejewski, Jarosz. Borowicz, Stoiński, Jendrach, Władysław Kulczyński i cały legion innych, swą ofiarną pracą przyczynili się nietylko do utrwalenia podstaw istnienia „Sokoła“, lecz także do szybszego rozwoju całego Sokolstwa na obczyźnie, do nadania mu kierunku jednolitego, do zacieśnienia węzłów braterstwa z krajem i Macierzą Sokolstwa. Rozmach tej pracy wywiera swe piętno na szerokie rzesze wychodźstwa polskiego, a „Towarzystwo Przemysłowców Polskich“ w Berlinie uznając potrzebę rozwoju wychowania fizycznego naszej młodzieży, przystąpiło jako członek i pozostało nim do dnia dzisiejszego. W piątą rocz-

nice istnienia towarzystwa urządzono uroczyste poświęcenie sztandaru, który sprawiono dzięki ofiarności członków i bezinteresownej pracy pań Szumińskich i Węglewskiej z Poznania. Odtąd już znak sokoli wszędzie przewodzi drużynie i skupia koło siebie coraz liczniejsze gromady naszej młodzieży.

Praca wychowawcza postępuje rażno naprzód, zastępy gimnastyków zdobywają nagrody w Poznaniu, Krakowie i Lwowie. Na złotych miejscowych wyróżniają się ilością i wyrobieniem druhowie Berlin I. Widzimy ich również na uroczystościach sokolich w Pradze, Lublinie i Czechach. Żywa łączność i wymiana zdań łączy zarząd gniazda z wydziałami związków w Poznaniu i Lwowie. Wreszcie członkowie dzisiejszego Jubilata zasiadają w

wydziale „Związku Sokolów Polskich” w Poznaniu. Wyrosły już zastępy młodych sił, przygotowane należycie do pracy sokolej, że wspomnieć tylko kilku, jak: druhowie Alejski, Komorowski, Rudolf Głowacki, Szurkowski, Owsiany, Binek, Chojnacki i wielu innych, tych bezimiennych. Rozwijały się biblioteki po gniazdach i szerzyła się oświata w szeregach naszych. Najwyższy rozkwit przyniósł rok 1913, kiedy to święcono srebrny jubileusz istnienia gniazda, liczącego wówczas około 300 członków.

Niestety, nie zdołano należycie wyzyskać owoców uroczystości jubileuszowych i wybuchająca wkrótce potem wojna światowa przekreśliła szeroko zakrojone plany „Sokoła”. Druhowie poszli na wojnę, a miejsca ich zajęła młodzież i druhy. Pracowano z za-

parciem się siebie, wedle sił i możliwości. Skończyła się zawierucha, lecz już nie wszyscy wrócili na łono „Sokoła”. Większa część pośpieszyła do kraju, stając do ciężkiej i odpowiedzialnej pracy nad odbudową Ojczyzny. Pozostałe nieliczne jednostki oraz młodzież, starają się podtrzymać tradycję i pracę w gnieździe, przystosowując ją do zmienionych warunków bytu po wojnie i potrzebie czasu. Uda się im to w wielkiej mierze.

I dziś stając w dniu jubileuszu czterdziestolecia przed społeczeństwem ze spokojnym sumieniem, „Sokół” w Berlinie powiedzieć może, że spełnił pokładane w nim nadzieje i stać będzie nadal wiernie na straży ideałów, przekazanych mu w spuściźnie po twórcach wielkiej idei sokolej.

JAN BRUSS.

□ Z ŻYCIA SPORTOWEGO W KRAJU I ZAGRANICĄ □

BUDŻET WYCHOWANIA FIZYCZNEGO. Sumy preliminowane na cele wychowania fizycznego w budżecie państwa przekraczają 10 milionów złotych i ułożone są głównie w dziale ministerium oświaty. Najważniejszą pozycją jest budżet państwowego urzędu W. F. w sumie 9.500.000 zł. Główne pozycje tej sumy, to: inwestycje i subwencje — 1.495.000. CIWF — 1.000.000, instruktorzy — 921.000, uposażenia i administracja — 518.000 sprzęt sportowy — 512.000, organizacja kursów i obozów — 234.000, wyżywienie obozów — 2.175.000. Poza tem w dziale ministerium oświaty figuruje suma 400.000 na hygienę szkolną, w dziale min. spraw wewnętrznych figuruje suma 100.000 na wychowanie fizyczne w KOP., w dziale min. spraw wojskowych figurują następujące sumy — sprzęt pomocniczy do wyszkolenia — 219.000, sprzęt gimnastyczny — 22.000, nagrody — 3.000, strzelnice — 16.000. Ogółem sumy preliminowane na cele sportowe sięgają 10.500.000 złotych. „Sokół” jednakże z tego nic nie otrzymuje.

DOROCZNY KONGRES Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego odbędzie się w roku przyszłym w Berlinie w dniach od 26 — 30 maja.

CENTRALNY INSTYTUT WYCHOWANIA FIZYCZNEGO w Warszawie rozpoczął kurs dwuletni 18 listopada (panie 21 listopada). Obecny adres szkoły brzmi: Warszawa 21. Centralny Instytut Wych. Fiz. na Bielanych.

PAŃSTWOWY URZĄD W. F. ufundował doroczną nagrodę dla najlepszego sportowca polskiego w roku, przyczem za rok bieżący największe szanse posiada Petkiewicz za swe międzynarodowe triumfy. Nagroda rozstrzygnięta zostanie w styczniu lub lutym.

NAJLEPSZA NARCIARKA POLSKI — Bronka Staszek-Polankówna ćwiczy gimnastykę w Sokole zakopiańskim, przygotowując się do przyszłych wyczynów.

LEKKA ATLETYKA.

WYJAZD PETKIEWICZA DO AMERYKI został naznaczony definitywnie we czwartek dn. 28. listopada, wraz z delegatem P. Z. L. A. p. Weintalem. Pierwszy start nastąpi chyba w Madison Square Garden w N. Jorku, następnie startować będzie w Bostonie, Chicago, Filadelfii, Detroit a może i w Washingtonie i Los Angeles. Zaproszenie polskiego biegacza potwierdzone zostało przez Federację Amerykańską.

PROGRAM LEKKOATLETYCZNY na rok przyszły wygląda w ogólnych zarysach następująco: 15 czerwca zawody międzynarodowe w Warszawie z okazji jubileuszu PZLA, 22 czerwca trójmecz bałtycki w Talinie, 13 lipca mistrzostwa główne Polski, 27 lipca mecz Polska — Węgry w Warszawie, 31 sierpnia mecz Polska — Czechosłowacja w Pradze, 14 września Polska — Włochy w Warszawie, Poza tem projektowany jest we wrześniu mecz międzypaństwowy z Danją.

PRÓBA BICIA REKORDU 25 KLM. odbyła się w stadionie w Kr. Hucie dn. 10 b. m. Próbę podjął znany biegacz K. S. 22 (Mała — Dąbrówka) Lech, biegnąc sam i robiąc 62 i pół okrążeń. Lech uzyskał czas 1 godz. 38 min. 20,4 sek., przebywając jedno okrążenie — 400 metrów — w przeciętnym czasie 1 min. 30 sek.

Powyższym wynikiem ustalił Lech nowy rekord Polski.

REKORDY LEKKOATLETYCZNE. Poniżej zamieszczamy porównanie między obecnymi rekordami Polski, a naj-

lepszymi wynikami pań osiągniętymi w czasie mistrzostwa Polski w ciągu lat 1920 — 1929. **60 m.** — Hulanicka 8.2 (Sokół — Grażyna), Walasiewiczówna (Sokół — Grażyna) 7.6. **100 m.** — Brenerówna 12.9, Walasiewiczówna 12.8 (Sokół). **250 m.** — Czajkowska 37. **800 m.** — Kłosówna 3:22.3. **65 m. płotki** — Sadowska (Sokół — Grażyna) 11.8. **80 m. płotki** — Frejwaldówna 13.1, Schabińska 12.9. **4 × 50 i 4 × 60 m.** — Pogoń 32 i 35.8. **4 × 75 m.** — Sokół (Grażyna) 41 (39.4). **4 × 100 m.** — Sokół (Grażyna) 45.2 (53.4). **4 × 200 m.** — Sokół (Grażyna) 1:57.2. **Skok w dal z miejsca** — Czajówna 2.45, Hulanicka (Sokół) 2.45. **W dal z rozbiegu** — Lubecka 4.96, Walasiewiczówna (Sokół) 5.50. **W wyż** — Konopacka 139.5, Krajewska 150.5. **Kula 5 kg.** — Konopacka 8.16, Kula 4 kg. — Konopacka 10.36, Lewinówna 11.07. **Dysk** — Konopacka 37.24 (39.62). **Oszczep 800 gr.** — Konopacka 27.44, **Oszczep 600 gr.** — Lonka 34.45 (36.90). **Kula oburącz.** — Konopacka 19.32. **Dysk oburącz.** — Konopacka 66.48.5. **Oszczep oburącz.** — Lonka 54.56. **Trójbój** — Hulanicka (Sokół) 153. **Pięciobój** — Konopacka 4066.07.

PIŁKA NOŻNA.

WIADOMOŚCI PIŁKARSKIE I ROZGRYWKI LIGOWE. — Rozgrywki Ligowe w ubiegłych tygodniach dały szereg ciekawych spotkań. **Warszawa:** Wista — Polonia 4:3. **Warszawianka** — Ruch 2:2. **Legia** — Turyści 1:1. **Kraków:** Garbarnia — Pogoń 2:2. **Łódź:** Turyści — Warszawianka 3:0. **Katowice:** Ruch — Cracovia 0:0. Obecnie pozostał jeszcze do rozegrania tylko jeden mecz ligowy pomiędzy Garbarnią i Ruchem w dniu 1 grudnia w Katowicach. Mecz ten rozstrzygnie, który z klubów (Ruch czy Czarni) spadnie wraz z J. K. P. Ligi. Na ukształtowanie kolejności klubów w

